

1^ο ΕΠΑΛ - ΕΚ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΕΞΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΒΥΠ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ:

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: **ΤΕΡΛΕΚΗ ΑΛΕΞΙΑ ΠΕ 87.09**
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΟΣ

Α. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 15η: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ 15.2. : Παιδαγωγική αξία των παιχνιδιών

Σύμφωνα με τις τελευταίες σχετικές εισηγήσεις του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Πράξεις 30/11-05-2023, 41/22- 06-2023 και 57/07-09-2023 του Δ.Σ. Ι.Ε.Π.), για την ύλη και αντίστοιχες οδηγίες για τη διδασκαλία.

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών: Φ.Ε.Κ 64/τ. Β' / 22-01-2016 Διδακτέα ύλη Από τα βιβλία:

1. «ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ» (Β' ΤΑΞΗΣ 1ου ΚΥΚΛΟΥ ΤΕΕ, ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ), (ΜΑΝΕΤΑ Μ., ΣΚΟΥΜΥΔΗ Σ.)

Διάρκεια εφαρμογής σεναρίου

- ▶ 2 διδακτικές ώρες

ΤΑΞΗ : ΒΥΠ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΕΥΕΞΙΑΣ ΕΠΑ.Λ

Στοχεύοντας : μαθητές μας να συνειδητοποιήσουν την αξία και την σημασία του παιχνιδιού για το παιδί και στην ολόπλευρη ανάπτυξη κάθε παιδιού και με διαφορετικό κοινωνικό υπόβαθρο.

ΣΤΟΧΟΙ

ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ

- Οι μαθητές να μάθουν **να εκφράζουν τα οφέλη του παιχνιδιού** για το παιδί.
- Να **μάθουν τις κυριότερες θεωρίες** που αφορούν την σημασία του παιχνιδιού .
- Να **αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά** που κάνουν σημαντικό το παιχνίδι για κάθε παιδί.
- Να **αναφέρουν τα στάδια εξέλιξης** του παιχνιδιού και τους τύπους παιχνιδιού ανά ηλικία.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ

- Οι μαθητές **να δημιουργούν** φιλικό περιβάλλον στην τάξη (ένταξη όλων των μαθητών- από διαφορετικό διαπολιτισμικό περιβάλλον)
- Οι μαθητές **να αποκτήσουν** πνεύμα ομαδικότητας και συνεργασίας

ΣΤΟΧΟΙ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

- Να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη
- Να εμπλουτίσουν την δημιουργικότητά τους
- Να εξασκήσουν την τεχνολογική τους ικανότητα

ΑΞΙΕΣ

- Οι μαθητές να σέβονται όλους τους συμμαθητές τους και να αλληλοεπιδρούν.
- Να κατανοήσουν την αξία του παιδαγωγικού παιχνιδιού για την καθημερινή τους ζωή (κοινωνικοποίηση).
- Να κάνουν το παιχνίδι μέρος της διδασκαλίας και της καθημερινότητας τους (τρόπο ζωής)

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Να δημιουργούν δικά τους παιχνίδια και να κατασκευάζουν (ή στον υπολογιστή) ακόμα και από διαφορετικούς πολιτισμούς

Αναγνωρίζοντας την **αξία** και την σημασία του παιχνιδιού, για την κοινωνικο – συναισθηματική ανάπτυξη και ένταξη του παιδιού.

Εστιάζουμε στην **διδασκτική παρέμβαση**, στην **συμβολή της συνεργατικής μεθόδου** στην ένταξη των μαθητών από διαφορετικό πολιτισμό στο περιβάλλον του σχολείου, μέσω του παιχνιδιού ως εργαλείο, στο πλαίσιο της θεματικής μας ενότητας.

Ο σκοπό της παρέμβασης μου:

- η ενίσχυση της συμπερίληψης και της ένταξης μαθητών από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα
- και ταυτόχρονα η κατανόηση της σημασίας του παιδαγωγικού παιχνιδιού

Ειδικότερα:

- ▶ Ενδυνάμωση της εκπαιδευτικής εμπειρίας μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων
- ▶ Ένταξη μαθητών από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα σε ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον
- ▶ Ανάπτυξη ενσυναίσθησης, αλληλοσεβασμού και συμμετοχής μέσω του παιχνιδιού
- ▶ Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και ενεργού ρόλου των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία

2^η διδακτική εργαστηριακή ώρα

- ▶ Χρονική διάρκεια: 30 λεπτά
- ▶ Παρουσίαση δημιουργιών : 13 λεπτά
- ▶ Άσκηση εμπέδωσης : 2 λεπτά

▶ "Εικαστική δημιουργία επιτραπέζιου παιχνιδιού"

Διδακτικές Μέθοδοι

- ▶ Ομαδοσυνεργατική: ανάπτυξη συνεργασίας & επικοινωνίας
- ▶ Βιωματική: άμεση εμπλοκή των μαθητών με δραστηριότητες
- ▶ Διαθεματική: σύνδεση γνώσεων από διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα
- ▶ Μαθητοκεντρική : οι μαθητές στο επίκεντρο της μάθησης

Αυτές οι μέθοδοι ενισχύουν

- τη διαπολιτισμική συνείδηση
- και τη δημιουργικότητα

Προστιθέμενη αξία:

- ▶ Αναπτύσσουν αλληλεπίδραση, κριτική σκέψη
  - ▶ Ενισχύεται η ψυχική ανθεκτικότητα και η αυτοεκτίμηση
-

Ομαδοσυνεργατική μέθοδος

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχημένη εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας είναι ο εκπαιδευτικός να αναρωτηθεί:

- ▶ τους στόχους
- ▶ τη διαδικασία
- ▶ το διαθέσιμο χρόνο
- ▶ την σύνθεση της κάθε ομάδας
- ▶ τους ρόλους των μελών τους
- ▶ τις μεθόδους για την λήψη αποφάσεων
- ▶ το αναμενόμενο αποτέλεσμα

Ομαδοσυνεργαστική μέθοδος

Λειτουργικά στάδια μεθόδου:

- ❑ ενημέρωση των μαθητών για τους στόχους της εφαρμογής της μεθόδου,
- ❑ η ανάλυση σχετικά με την διαδικασία μέσα από την οποία οι μαθητές θα φέρουν εις πέρας τους στόχους αυτούς ,
- ❑ τα μέλη της ομάδας καλούνται να ορίσουν τους ρόλους τους και να συνεργάζονται. Στο συγκεκριμένο στάδιο ο εκπαιδευτικός καλείται να ενθαρρύνει τις ομάδες δίνοντας, όπου χρειάζεται, οδηγίες ενώ ταυτόχρονα παρακολουθεί την εξέλιξη των εργασιών (Webb, 2009).

Ειδική Εστίαση – Ομαδοσυνεργατική Μέθοδος

- ▶ Βασισμένη στις θεωρίες του Vygotsky
  - ▶ Ιδανική για διαπολιτισμικές τάξεις
  - ▶ Αντιμετώπιση προκαταλήψεων, εσωστρέφειας
  - ▶ Δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος μάθησης
-

Παιδαγωγικά Οφέλη

- ▶ Ανάπτυξη γνωστικών, κοινωνικών, συναισθηματικών δεξιοτήτων
  - ▶ Καλλιέργεια σεβασμού και αποδοχής της διαφορετικότητας
  - ▶ Προετοιμασία για τη σύγχρονη κοινωνία
-
- ▶ Οι τεχνικές δεν είναι απλά μεθοδολογικά εργαλεία, αλλά παιδαγωγικές επιλογές με πολλαπλή αξία
  - ▶ Η μάθηση μέσα από το παιχνίδι προάγει τη δημοκρατία, τη συμπερίληψη και τη δημιουργικότητα

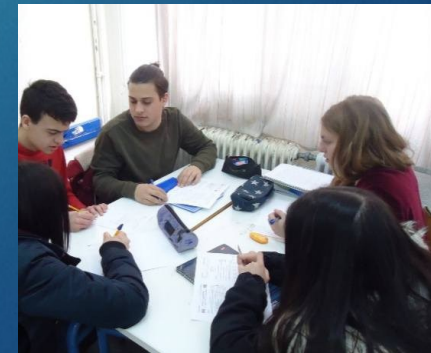
Τεχνικές Ομαδοσυνεργατικής Διδασκαλίας που χρησιμοποίησα..

- ▶ **Καταιγισμός Ιδεών (Brainstorming)** Ενθάρρυνση μαθητών για ελεύθερη έκφραση (Jaques, 2001).
- ▶ **Παιχνίδι Ρόλων (Role-play)**: Προσομοίωση πραγματικότητας για την βελτίωση συμπεριφοράς (Courau, 2000).
- ▶ **Σχέδια Εργασίας (Project)**: Βελτιώνει τις οργανωτικές ικανότητες των μελών της ομάδας, την αυτενέργεια τους και την συνεργασία μεταξύ τους (Χρυσafiδης, 2011).
- ▶ **Συνεργασία-συζήτηση σε ζεύγη (pair work)**: Ευκαιρία για συμμετοχή και ελευθερία έκφρασης (Ρέλλος, 2003).
- ▶ **Ο Κύκλος του Σοφού (Circle the Sage)**: Βελτίωση του τρόπου διαχείρισης διαφωνιών και αποδοχή της διαφορετικότητας (Jaques, 2001).

Τεχνική:

► Καταιγισμός Ιδεών (Brainstorming) :

Η συγκεκριμένη τεχνική αφορά στην ενθάρρυνση των μαθητών να εκφράσουν ελεύθερα και αυθόρμητα τις ιδέες του για ένα θέμα επιτρέποντας την δημιουργική έκφραση πέρα από επικρίσεις και αξιολογήσεις. Τα πλεονεκτήματα της συγκεκριμένης τεχνικής είναι ότι αξιοποιούνται οι εμπειρίες των μαθητών και βελτιώνεται η επικοινωνία μεταξύ τους (Jaques, 2001).

Τεχνική:

Παιχνίδι Ρόλων (Role-play):

Στην τεχνική αυτή που χρησιμοποιήσα, οι διδασκόμενοι υποδύονταν ρόλους οι οποίοι σχετίζονται με μια ρεαλιστική κατάσταση με στόχο την καλύτερη κατανόηση της.

Πρόκειται για μια τεχνική προσομοίωσης της πραγματικότητας. Βασικό πλεονέκτημα της είναι ότι αποβλέπει στην βελτίωση της συμπεριφοράς (Courau, 2000).

Τεχνική:

Σχέδια Εργασίας (Project):

Στην συγκεκριμένη τεχνική, δημιουργήσαμε είναι ένα σχέδιο δράσης που βασίστηκε στους προβληματισμούς της ομάδας για ένα θέμα βελτιώνοντας τις οργανωτικές ικανότητες των μελών της ομάδας, την αυτενέργεια τους και την συνεργασία μεταξύ τους (Χρυσafίδης, 2011).

Τεχνική:

Συζήτηση σε δυο κύκλους (εσωτερικός-εξωτερικός):

Οι μαθητές σχηματίζουν ένα εξωτερικό και έναν εσωτερικό κύκλο. Οι μαθητές στον εσωτερικό κύκλο συζητούν ένα θέμα και ταυτόχρονα οι μαθητές του εξωτερικού κύκλου παρατηρούν συστηματικά τη συζήτηση αυτή καταγράφοντας αντιδράσεις, σκέψεις και τον τρόπο επικοινωνίας.

Στο τέλος, προσφέρει ανατροφοδότηση στους μαθητές του εσωτερικού κύκλου (Ρέλλος, 2003).

Τεχνική:

Συνεργασία-συζήτηση σε ζεύγη (pairwork):

Η τεχνική αυτή είναι ιδανική για τάξεις με πολλούς μαθητές. Τίθεται ένα θέμα συζήτησης και οι μαθητές το συζητούν σε ζεύγη.

Σημαντικό πλεονέκτημα της τεχνικής αυτής είναι ότι όλοι οι μαθητές συμμετέχουν και νιώθουν ελεύθεροι να εκφράσουν σκέψεις τις οποίες μπορεί να δίσταζαν να εκφράσουν παρουσία όλων των συμμαθητών (Ρέλλος, 2003).

Τεχνική:

Ο Κύκλος του Σοφού (CircletheSage):

Ο εκπαιδευτικός θέτει ένα ερώτημα για ένα θέμα και παροτρύνει τους μαθητές που γνωρίζουν κάτι για αυτό το θέμα («οι σοφοί») να βγουν έξω.

Οι υπόλοιποι μαθητές σε ομάδες οργανώνουν ερωτήσεις που θα κάνουν στους σοφούς. Ένας –ένας βγαίνει έξω, συζητά με τους «σοφούς» και εισέρχεται έπειτα και «διδάσκει» τους υπόλοιπους.

Η τεχνική αυτή είναι ιδανική για την βελτίωση του τρόπου διαχείρισης διαφωνιών και αποδοχή της διαφορετικότητας (Jaques, 2001).

Περιγραφή των Διδακτικών Τεχνικών που χρησιμοποίησα:

Τεχνική	Περιγραφή	Προστιθέμενη Αξία
Ερωτήσεις-Απαντήσεις	Διερεύνηση γνώσεων	Κριτική σκέψη
Συζήτηση	Ανταλλαγή απόψεων	Ενσυναίσθηση
Καταιγισμός Ιδεών	Ελεύθερη έκφραση	Δημιουργικότητα
Παιχνίδι Ρόλων	Προσομοίωση	Κοινωνικές δεξιότητες
Project	Ομαδική δράση	Αυτενέργεια
Ζεύγη / Κύκλος σοφού	Ενεργός ακρόαση	Αμοιβαία μάθηση
ΤΠΕ (PowerPoint, Η/Υ)	Τεχνολογική ενσωμάτωση	Ψηφιακός εγγραμματισμός

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ:

- ▶ Ακαδημαϊκή, γλωσσική & νοητική ανάπτυξη
- ▶ Κοινωνικοποίηση
- ▶ Αυτοεκτίμηση
- ▶ Αποδοχή και σεβασμό στο διαφορετικό (*Roopnarine & Johnson, 2006*).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

- ▶ Προβλήματα στην επικοινωνία
- ▶ Αντιμέτωπιση της μαθησιακής & πολιτιστικής ανομοιογένειας
- ▶ Άνιση συμμετοχή
- ▶ Οργάνωση τάξης
- ▶ Σχεδιασμός μαθημάτων
- ▶ Έλλειψη υποδομής

(Cantwell & Andrews, 2002; Chin-Tan et.al., 2005).

ΕΠΙΡΡΟΗ – ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ:

- ▶ Πιο αποτελεσματική μορφή διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.
- ▶ Ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα.
- ▶ Συμβάλλει στην ομαλή ένταξη των μαθητών αυτών στο σχολείο.
- ▶ Καλύτερη σχολική απόδοση.
- ▶ Διατήρηση της ψυχικής τους υγείας.
- ▶ Διατήρηση ενότητας και συνοχής.
- ▶ Κοινωνικοποίηση

Ο ΡΟΛΟΣ ΜΑΣ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ:

- ▶ Εμπυχωτές
- ▶ Συντονιστές
- ▶ Αξιολογητές
- ▶ Εμπνευστές
- ▶ Φορείς της γνώσης
- ▶ Αναγνώριση της πολιτισμικής σύστασης της τάξης
- ▶ Δημιουργία θετικού κλίματος

Προκλήσεις και Λύσεις

Προκλήσεις:

- ▶ Περιορισμένοι πόροι και ελλιπής τεχνολογική υποστήριξη
- ▶ Πολιτισμική ανομοιογένεια και δυσκολία επικοινωνίας
- ▶ Χρονοβόρα προετοιμασία δραστηριοτήτων και διαφοροποίηση

Λύσεις:

- Ευέλικτος σχεδιασμός και αξιοποίηση υπάρχοντος εξοπλισμού
- Ανάπτυξη υποστηρικτικού και ασφαλούς μαθησιακού περιβάλλοντος
- Συνεργατικό κλίμα
- Συνεχής ενίσχυση του ρόλου του εκπαιδευτικού και ως καθοδηγητή και εμπνευστή
- Ενσυναίσθηση του εκπαιδευτικού

Προστιθέμενη Αξία των Τεχνικών

- ✓ Καλλιέργεια ενσυναίσθησης & σεβασμού στη διαφορετικότητα
- ✓ Ενίσχυση αυτοεκτίμησης & εμπλοκής περιθωριοποιημένων μαθητών-
- ✓ Δημιουργία συμπεριληπτικού μαθησιακού περιβάλλοντος
- ✓ Ανάπτυξη κριτικής σκέψης, δημιουργικότητας και ομαδικής κουλτούρας
- ✓ Ευθυγράμμιση με τις αρχές του Vygotsky και του συνεργατικού μοντέλου μάθησης
- ✓ Απόκτηση διαθεματικών δεξιοτήτων χρήσιμων εντός και εκτός σχολείου

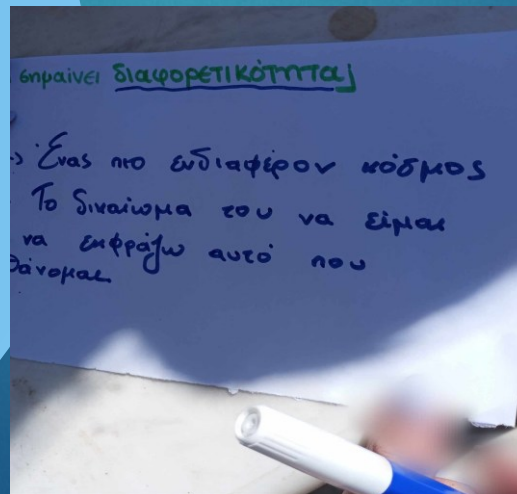
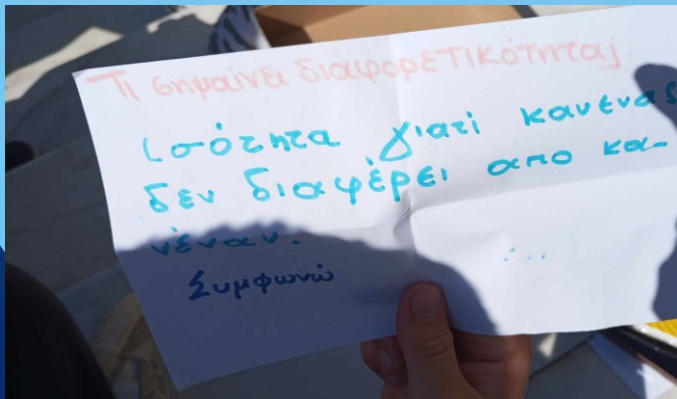

Εν κατακλείδι..

- ▶ **Η μέθοδος της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου** αποτελεί μια διαδικασία διδασκαλίας η οποία αφορά την **ομαδική μάθηση** μέσα από την οποία πραγματοποιείται μια σειρά αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μαθητών από διαφορετικό πολιτισμικό περιβάλλον.
- ▶ Μέσα στα πλαίσια της σημερινής κοινωνίας που συνεχώς μεταβάλλεται ως προς τη σύστασή της, **η ανάγκη για αλλαγή** αναφορικά με τις μεθόδους διδασκαλίας είναι επιτακτική τα τελευταία χρόνια.
- ▶ Η μέθοδος της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας έθεσε το πλαίσιο για ένα **σχολικό περιβάλλον πιο ανοιχτό και αλληλεπιδραστικό** διευκολύνοντας τους μαθητές να **αναπτύξουν κοινωνικές, γνωστικές αλλά και προσωπικές δεξιότητες** οι οποίες θα είναι χρήσιμες και έξω από το σχολικό περιβάλλον.

Δε ξεχνώ όΤΙ:

- ▶ Το παιχνίδι αποτελεί μέσο μάθησης, έκφρασης και ένταξης
- ▶ Η διδασκαλία με τεχνικές συνεργασίας ενισχύει την κατανόηση
- ▶ Το δημιουργικό και ασφαλές κλίμα μάθησης ενθαρρύνει όλους τους μαθητές να συμμετέχουν
- ▶ Το παιχνίδι, ως **εκπαιδευτικό εργαλείο**, βοηθά στην ανάπτυξη του παιδιού σε όλα τα επίπεδα
- ▶ Η μάθηση μέσα από το παιχνίδι προάγει τη δημοκρατία, τη συμπερίληψη και τη δημιουργικότητα

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΕΥΞΕΙΑΣ
1^{ου} ΕΠΑΛ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ